

סרן (במיל") אסף בייזר – ראיון מצולם

עורכי הראיון: רס"ן דיאן ישי, סגן עמית שרמן וקמ"ש אביבית טספאי (התביעה הצבאית)

**ביום 17 בפברואר 2022 נערך ראיון מצולם עם סרן (במיל") אסף בייזר בביתו שבתל-אביב.
להלן עיקרי הדברים אשר עלו בראיון.**

רקע אישי ומסלול שירותו הצבאי של סרן (במיל") בייזר

סרן (במיל") אסף בייזר גדל בראשון לציון. עולם המשפט לא היה זר לו – אביו כיהן כשופט בבית משפט מחוזי ואחיו עסק בעריכת דין. כבר מגיל צעיר מאד, מצא סרן (במיל") בייזר עניין רב בכתיבה בכלל, ובחקיקה והליכים דמוקרטיים בפרט. לכן הצטרף למסלול העתודה האקדמית והשלים בגיל 22 את התואר הראשון במשפטים באוניברסיטת תל-אביב. שנה לאחר מכן, הוסמך כעורך דין.

עם סיום לימודיו, בשנת 1997, החל סרן (במיל") בייזר את שירותו בפרקליטות הצבאית. קורס קציני המשפטים, עליו פיקד רס"ן ארז חסון (כדרגתו אז), זכור לו כחוויה מהנה ומלמדת. בסיום הקורס, שובץ על-ידי סגן הפצ"ר דאז, אל"ם יוסף תל-רז, בענף הייעוץ והחקיקה ביחידה (כיום מחלקת הייעוץ והחקיקה). במהלך שירותו בענף, מילא בייזר מספר תפקידים, ובהם יועמ"ש תע"צ ויועמ"ש פרט.

מחלקת הייעוץ והחקיקה

סרן (במיל") בייזר סיפר, כי בימים ההם ענף ייעוץ וחקיקה היה ענף קטן יחסית בפרקליטות הצבאית. על הענף פיקדה סא"ל חני כספי (כדרגתה אז), והוא כלל כעשרה קצינים. לדבריו, הענף התאפיין בתחושת משפחתיות, גאווה ושייכות. עוד סיפר, כי חש הערכה עמוקה למפקדתו, סא"ל כספי, ממנה למד שיעורים רבים, המלווים אותו לאורך חייו.

בתקופת שירותו בענף, כחמש שנים לאחר חקיקת חוקי היסוד ("המהפכה החוקתית"), התחושה הייתה של שליחות גדולה ומשמעות בעשייה. בראייתו הפסיקה בעת ההיא, בראי חקיקת היסוד, עיצבה באופן משמעותי את תחושת החשיבות של המשפטנים, והדגישה את הכוח המצוי בידיהם. אז התחדדה ההבנה בדבר חשיבותה ומשמעותה של עצה משפטית טובה. קציני הענף היו מגובשים מאד, סייעו זה לזה בעבודה השוטפת ועסקו בתחומים מעניינים רבים.

במסגרת תפקידו כיועמ"ש תע"צ, עסק רבות בדיני עבודה ובייעוץ בנוגע להעסקתם של אזרחים עובדי צה"ל. בתקופה זו, על אף שהעניק ייעוץ משפטי למעסיק, צה"ל, הקפיד בייזר לשמור ולדאוג גם לזכויותיהם של העובדים. בתפקידו זה, בייזר עבד רבות עם ראש לשכת תע"צ דאז – שאול מגנזי, אותו פגש כעבור שנים במסדרונות חברת "רשת", כאשר מגנזי שימש כסמנכ"ל "רשת" ובייזר כיוצר. מפגש זה היה מעין סגירת מעגל עבורו.

שחרורו משירות צבאי והפיכתו ליוצר מוערך

על אף שנהנה מתפקידיו ומן השירות ביחידה, החליט סרן (במיל") בייזר להשתחרר מן השירות בשנת 2001 ולהפסיק את עיסוקיו המשפטיים. לדבריו, הרקע להחלטתו זו, הייתה ההבנה, כי ליבו ותשוקותיו מצויים בכתיבה, בה עסק מגיל צעיר מאד. לימים, הפך בייזר ליוצר מוערך, האחראי על כתיבה ויצירה של סדרות, שהפכו לחלק בלתי נפרד מן התרבות הישראלית ובהן: "היהודים באים", "פאודה", "אלישע", "צפוף" ועוד. בגין יצירותיו אלו, זכה בפרסים רבים, בהם פרס האקדמיה הישראלית לטלוויזיה לתוכנית הבידור של השנה .

סרן (במיל") בייזר ושחקני "היהודים באים", במהלך צילומי הסדרה

השפעת שירותו הצבאי על יצירותיו

סרן (במיל") בייזר שיתף בראיון בתפיסתו, לפיה כל דבר שקורה בחיינו, משפיע בסופו של דבר על היצירה. כך, לימודי המשפטים סייעו לו לפתח חשיבה ביקורתית, וקורסים שלמד במהלך התואר, בפילוסופיה ותורת המשפט, עיצבו את תפיסות עולמו.

קורותיו בשירותו הצבאי בפרקליטות הצבאית, סייעו לבייזר לגבש תובנות לגבי ניהול מדינה והאופן שבו מתרחשים תהליכים דמוקרטיים. לדבריו, מחלקת הייעוץ והחקיקה עוסקת רבות במהות של הפרדת הרשויות – בין אם בעבודה מול נועצים ובין אם בהתמודדות מול הרשות השופטת העליונה, במסגרת עתירות לבג"ץ. עוד הבין בייזר במהלך שירותו, כי כולם בני אדם, עם פחדים ושאיפות – גם המחוקקים, גם השופטים הבכירים ביותר וגם המשרתים בצבא – מהחייל הפשוט ועד לרמטכ"ל. הבנה זו, באה לידי ביטוי ביצירת הסדרה "היהודים באים" והשפיעה על ניתוחי דמויות המנהיגים בסדרה, למשל אברהם אבינו או דוד בן-גוריון, ועל

הניסיון לייצר קרבה בין דמותם כמנהיגים לאנושיות שבהם. לתחושתו, תובנותיו על אודות תהליכים דמוקרטיים חשובים אלו, מתקופת שירותו ביחידה, סייעו לו להפוך ליוצר טוב יותר של הסדרה.

עוד סיפר, כי במערכונים בעלי תוכן משפטי, הסתייע בידע שרכש בתחום, וכי גם בהיבט האישי – הערכים הטבועים בו משפיעים על עבודתו כמשפטן וכיוצר. לדבריו, הצבא תופס מקום משמעותי בסדרה "היהודים באים". זאת, בשל המקום המשמעותי שתופס הצבא בחברה הישראלית ובמבנה התרבותי של המדינה.

סרן (במיל") ביזר פירט כי הוא מוצא קווי דימיון בין עריכת הדין ליצירה, בעיקר בהיבט של הבניית סיפורים באמצעות המידע המצוי ברשות היוצר או המשפטן. לדבריו, בכל יצירה יש מסר, "קייס" מתאים, שהצופה או השופט, צריכים להשתכנע בו. עורך דין כותב סיפור המבוסס על ראיות, בעוד יוצר כותב סיפור המבוסס על תחקיר או על דימויו הקודח. אולם בשני המקרים יש צורך לשכנע שהתוצאה שאליה הגענו היא הנכונה ביותר.

מסר לקצין הצעיר המתגייס לפרקליטות הצבאית

בסיכום דבריו, נשאל סרן (במיל") ביזר מהו המסר אותו מציע להעביר, לקציני הפרקליטות הצבאית בתחילת דרכם. בתגובה, הציע לקצין הצעיר לזכור, כי הכל פתוח, וכי על אף גילו הצעיר – איננו יודעים מה צופן לנו העתיד.

אנו מודים לסרן (במיל") ביזר על הזמן שהקדיש לנו, ועל תובנותיו מאירות העיניים שהוסיפו לידיעותינו על ההיסטוריה של היחידה.